

DEMBIŃSKI JULIAN (1915-1989)

Urodził się 22 maja 1915 roku w Gostyniu. Syn Stanisława i Heleny z domu Chwiałkowska. Od siódmego roku życia uczęszczał do Szkoły Powszechnej, a następnie do miejscowego Gimnazjum, w którym w 1932 roku ukończył 6 klas. Przez kolejne dwa lata był uczniem dwuletniej Państwowej Szkoły Handlowej w Lesznie. Po jej ukończeniu, nie mając pracy i nie chcąc być ciężarem dla rodziców (w domu sześcioro rodzeństwa), zgłosił się do „Junackich Hufców Pracy” w Malińce na Śląsku, gdzie przez rok pracował przy regulacji Wisły i budowie dróg. W następnych latach zatrudniony był u A. Michalaka w Kościanie (01.04.1937-30.10.1937) i u Głóżyńskiego w Środzie (01.11.1937-01.02.1938) i Cz. Wojciechowskiego w Gdyni (01.08.1938-02.1939) w charakterze pracownika handlu.

W lutym 1939 roku został powołany do czynnej służby wojskowej w 55. pułku piechoty w Lesznie. W maju ukończył Szkołę Podoficerską, a w lipcu otrzymał stopień kaprała oraz nominację na dowódcę drużyny. Wraz z 55. pułkiem piechoty brał udział w kampanii wrześniowej, w walkach pod Wschową, nad Bzurą, pod Kutnem, w lasach kampinoskich i w obronie Warszawy. Po wydostaniu się z oblężonej stolicy wraz z niedobitkami dotarł do punktu zbornego w Białej Podlaskiej, gdzie włączył się do formowanych oddziałów. 20 września rozkazem polowym otrzymał nominację na stopień plutonowego. Po rozbięciu ugrupowania brał udział w dalszych walkach na rubieżach wschodnich. 29 września pod Lublinem został ranny w prawą pierś i wzięty do niewoli niemieckiej, a następnie umieszczony w szpitalu polowym w Lublinie. 20 października w czasie transportu do Niemiec zbiegł wraz z kolegą pułkowym Edmundem Łabędą z Rawicza. Po długiej tułaczce, schorowany w połowie grudnia powrócił do Gostynia.

W czasie okupacji niemieckiej przebywał w Gostyniu, pracując w firmach niemieckich (od 01.01.1940-05.01.1944), m.in. w fabryce materacy. W 1941 roku zawarł związek małżeński z Łucją Majewską. W 1944 roku został wywieziony na roboty przymusowe do Prus Wschodnich, gdzie zatrudniony był przy budowie umocnień obronnych. W 1945 roku otworzył własny zakład produkujący materace i artykuły powroźnicze. Z jego inicjatywy po trzech latach działalności zakładu powstała Spółdzielnia Pracy w Piaskach. W 1950 roku, po złożeniu egzaminu czeladniczego w zawodzie tapicer-dekorator, założył warsztat usługowy. Pięć lat później złożył egzamin mistrzowski. Od 1960 roku uzupełniał wykształcenie na wieczorowych kursach dla pracujących, a w 1964 roku złożył egzamin maturalny oraz pracę dyplomową w dwuletnim Studium Ekonomii Reklamy w Poznaniu.

Samodzielną pracownię tapicersko-dekoracyjną prowadził do 30 października 1974 roku. Równocześnie od 03.01.1953 roku do 31.12.1953 roku pracował w Rzemieślniczej Spółdzielni Pracy Tapicerów i Dekoratorów w Poznaniu oraz od 1.12.1970 roku do 31.03.1973 roku w Ogólnopolskiej

Krajowej Spółdzielni Turystycznej „Gromada” ekspozytura w Gostyniu, na stanowisku kierownika. Na emeryturę przeszedł 10 czerwca 1977 roku, po blisko trzyletniej pracy (od 1. listopada 1974 roku) w Zakładowym Domu Kultury „Hutnik” w Gostyniu.

Julian Dembiński wniósł znaczący wkład do bogatej karty historii gostyńskiej organizacji ZHP, do której należał od 1 lipca 1923 roku. Idee harcerstwa popularyzował wśród młodzieży zdobywającej zawód u rzemieślników i w szkole zawodowej. Przede wszystkim był zapalonym wodniakiem i eskapady wodniackie propagował wśród młodzieży. W sierpniu 1932 roku harcerz „Zielonej Trójki” Julian Dembiński na kajaku własnej konstrukcji uczestniczył w spływie na trasie Zatoka Gdańska-Gostyń. W 1933 roku zorganizował wyprawę kajakową, której trasa wiodła przez szesnaście rzek, pięć jezior i trzy kanały z Gostynia do Grodna. W 1934 roku, wspólnie z drużyną „Wilków morskich” z Poznania wziął udział w „Wielkim Spływie Wiślanym Żeglarzy i Kajakowców” zorganizowanym pod hasłem „Cała Polska do morza”.

W latach 1936-1937 brał udział m.in. w rejsach dalekomorskich, szkoleniowych na białej fregacie harcerskiej „Zawisza Czarny”. Podczas okupacji hitlerowskiej w latach 1940-1944 był członkiem grupy podziemnej harcerskiej organizacji w Gostyniu, działającej pod kierownictwem druha Władysława Bondkiego z miejscowości Sarnowa. Obok nich do grupy należeli: Czesław Kręgielski, Józef Polaszek, Zbigniew Kaźmierski, Heliodor Pieprzycki i Wojciech Ślaski. Grupa utrzymywała stały kontakt przez łącznika z organizacją Szare Szeregi i Czarnym Legionem przy Hucie Szkła w Gostyniu. Spotkania członków organizacji odbywały się w tartaku i prywatnym mieszkaniu druha Dembińskiego przy ulicy Nad Kanią. Zajmowali się przede wszystkim kolportażem prasy podziemnej.

Po drugiej wojnie światowej druh Julian Dembiński kontynuował działalność harcerską. W latach 1945-1970 zorganizował osiemnaście obozów i cztery spływy kajakowe, które samodzielnie prowadził. Od stycznia 1957 roku kierował w Komendzie Hufca Gostyń referatem obozownictwa, a od października Harcerską Służbą Informacyjną, jednocześnie pełniąc funkcję drużynowego reaktywowanej II DH Gostyń. W 1957 roku zorganizował także VIII Drużynę Rzemieślniczą im. Jana Kilińskiego. W 1963 roku założył zastępy młodzieży starszej przy LO w Gostyniu oraz w Krobi i Piaskach. Jako drużynowy kierował 3. Koedukacyjną Drużyną Licealną. W 1966 roku w wyniku reorganizacji Hufca Gostyńskiego, został komendantem Harcerskiego Ośrodka – Gostyń, a rok później kierownikiem propagandy i informacji. W 1969 roku Kwaterna Główna ZHP przyznała druhowi harcmistrzowi Julianowi Dembinskiemu Złotą Honorową Odznakę „Za Zasługi dla ZHP”. W 1973 roku obchodził 50-lecie pracy harcerskiej.

Od marca 1945 roku był członkiem PPS (do 1948), a w roku 1946 był we władzach powiatowych partii. Z ramienia tej partii brał udział w referendum ludowym (1946) i w akcji wyborczej do Sejmu (1947). Od 1948 roku członek Stronnictwa Demokratycznego, a w latach 1960-1975 Prezydium Powiatowego Komitetu. Od 1975 do 1977 roku pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Miejskiego Komitetu Stronnictwa Demokratycznego w Gostyniu. Długoletni radny powiatowej rady narodowej (członek komisji Przemysłu Drobnej Wytwórczości i Zdrowia), a w latach 1965-1969 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu. W 1947 roku reaktywował w Gostyniu Ligę Morską i pełnił stanowisko prezesa zarządu powiatowego aż do połączenia z Ligą Obrony Kraju. W 1950 roku z ramienia Powiatowego Komitetu Obrońców Pokoju był organizatorem Komitetu Miejsko-Gminnego w Krobi. W latach 1957-1973 był Radcą i członkiem Zarządu Izby Rzemieślniczej w Poznaniu. W latach 1962-1968 Starszym Cechu Rzemiosł Różnych w Gostyniu. W latach 1977-1979 Przewodniczący Koła Powiatowego SD organizacji rzemieślniczej. Od 6 lipca 1973 roku był członkiem ZBoWiD.

Zmarł 25 grudnia 1989 roku. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Gostyniu.

Posiadał odznaczenia: Złoty Krzyż Zasługi (1972), Brązowy Krzyż Zasługi (1956), Medal Zwycięstwa i Wolności 1945 (1974), Medal „Za udział w wojnie obronnej 1939 roku” (1982), Odznakę Grunwaldzką (1973), Odznakę Tysiąclecia Państwa Polskiego (1966), Odznakę Honorową „Za zasługi w rozwoju województwa poznańskiego” (1971) i Honorową Odznakę Rzemiosła (1966), Złoty i Srebrny Medal imienia Jana Kilińskiego (1989, 1983), Złotą Odznakę za Zasługi w Rozwoju Rzemiosła Wielkopolskiego (1975), Złotą Odznakę Jubileuszu 50-lecia Izby Rzemieślniczej.

Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Koło Gostyń, *Ankieta personalna ZBoWiD*; Julian Dembiński – życiorys, Cech Rzemiosł Różnych w Gostyniu, *Akta cechowe*; Książeczka wojskowa seria D nr 0533913, RKU Leszno (29.09.1954). F. Glura, J. Rolnik, *Harcerstwo gostyńskie w służbie ojczyźnie*, Gostyń 1988.